

Günay Kut İle Eski Türk Edebiyatı Üzerine

Türkiye'de Eski Türk Edebiyatı sahasında çalışıp da bir şekilde Günay Hoca'yla temasa geçmeyen kişi sayısı çok azdır sanırım. Hele onun öğrencisi olmak ve ondan ru-be-ru ilim tahsil etmek büyük şanstır. Ru-be-ru zanu-be-zanu olmasa bile eserleri yoluyla onun rahle-i tedrisinden geçmek de hayli önem taşır. Bu sahaya, özellikle eserlerin tesbiti, tavsifi, tahlili ve tenkidi konusunda rengini veren, bir sistematik getiren ve bir çerçeveye çizen önemli isimlerden biridir o. İlk kez fakülte yıllarımda paleografya dersiyle tanıdığım hocam Günay Kut "Sözlüğe yigütlük olmaz" diyerek kitabî bilgiyi ve daima onu teyid ve tekid ederek gitmeyi kendi hatırına ve hafızasına güvenmekten üstün tutar, bizi de onu öğütledi. Teknik imkânların hayli genişlediği günümüzde bile bunun ne denli yerinde olduğunu görüyorum. Çalışmaktan yorulduğum zamanlarda, onun asistan alırken adaylara masa başında en az 8 saat çalışıp çalışamayacaklarını sorduğunu hatırlar, hemen tazelenirdim. Akademik ve kişisel anlamda yol açıcı olması onu benim gözümde büyüten bir başka hasletidir. Burada sayamadığım daha birçok nedenle TALİD'in Eski Edebiyat Tarihi sayısının bu cildini sahamızın duayeni Günay Kut hocamızla söyleşi yaparak tezyin ettik. Kısaca hayat hikâyesinden bahsedelim önce.

Prof. Dr. Günay Kut, 1939 Bayburt doğumlu. İlköğrenimi ve liseyi Aydın'da bitiriyor. Sonra Yüksek Öğretmen Okulu bursunu kazanıp İstanbul'a gidiş. 1956-61 arası İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde eğitim ve Zati'nin "Şem ü Pervane"si ile mezuniyet. 1961-1970 yıllarında aynı bölümün Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde asistan ve doktor asistanlık. Ali Şir Nevayi'nin I. Divan'ı olan "Garayibü's-sığar" ile 1965'te doktor oldu. 1969'da evlendi ve dil eğitimi için İngiltere'ye gitti. 1970-1978 Chicago Üniversitesi Yakın Doğu Dilleri ve Medeniyetleri bölümünde önce okutman sonra da yardımcı doçent olarak görev yaptı. 1978'de Türkiye'ye döndü. "Heşt Behişt: Sehi Beg Tezkiresi" konulu çalışmayla 1982'de

doçent oldu. 1988'de de profesör olan Günay Kut, TÜYATOK dahil bir çok araştırma projesinin başkanlığında bulundu. Halen Boğaziçi Üniversitesinde öğretim üyeliğinde bulunan hocamızın çalışmalarının bibliyografyası için Journal of Turkish Studies'in "Kaf Dağının Ötesine Varmak: Günay Kut Armağanı" başlıklı birinci cildine bakmak yeterli olacaktır.¹

Hocam müsaadenizle bu söyleşiyi yalnızca nesnel olarak Eski Türk Edebiyatı sahasında değil siz ve sahamız arasındaki ilişki içinde yani biraz da öznel bir düzlemde gerçekleştirmek istiyorum. Önce sizin edebiyatla daha özeldede eski edebiyatla yakınlaşmanızın bir sonucu olarak mesleki yöneliminizi bu yönde gerçekleştirmeniz üzerinde duralım.

Ailenizden babaannenizin masalları, babanızın kitapları ve annenizin okumaları ile hem şifahi hem semai olarak edebiyata yatkın bir ortamda dünyaya gelmişsiniz. Kitaplar ve kitap dünyası ilginizi çekmiş. Lise yıllarınız edebiyat merakınızı körüklemiş. Ünlü şahsiyetlerle tanışmanız, görüşmeniz sizi pekala bir tıbbiyeli olabileceksen şu anda önemli bir köşe taşı oluşturduğunuz eski edebiyata sevk etmiş. Bu sahanın kültürel altyapı ve biraz matematiksel ve biraz da duygusal zekâ gerektiren bir saha olduğu kanaatindeyim: Ne dersiniz?

Öncelikle ailemden bana geçen ve belki de alt yapıyı oluşturan meraklara ya da temayüllere değineyim. Daha ilkokula giderken rahmetli ninemden (babanın annesi) Yünus'un ünlü

*Bir garib ölmüş diyeler
Üç gün sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar
Şöyle garib bencileyin*

dörtlüğünü duyardım. Başucundaki kitaplardan birini boş kaldıkça okuduğunu görürdük. O zaman onun ne olduğunu sormazdım. Daha sonraları Kara Davud olduğunu öğrendim. Yine ilkokul 3. ve 4. sınıfta iken bize Battâl-nâme okurdu. Yaz geceleri uzun olurdu. O zamanlar radyo da yoktu henüz evimizde. Ninem biz iki kardeşi karşısında otutturur ve Battal'ın maceralarını okurdu. Ertesi akşamı ipe çekerdik. Şimdi hatırunızda neler kaldı dersenez sadece bir konu dışında "hiç" derim. Ama Battal bizim gözümüzde bir kahraman, herkesten üstün ve gözü pek biri idi. Aklımda kalan kısım da Kara Koncolosla ilgili bir kıssıdır. Diğer bir kitabı daha vardı; oradan da nedense bize cennetle ilgili bölümü okurdu. Çok sonraları, mesleğe girdikten sonra bu kitabın Muhammediyye olduğunu, ninemin orada bize gösterdiği cennet kapısının da Galatasaray'ın

¹ Fatma Büyükkarcı Yılmaz, "Günay Kut Bibliyografyası", *Journal of Turkish Studies Türklük Bilgisi Araştırmaları, Kaf Dağının Ötesine Varmak: Günay Kut Armağanı*, 2003, c. I, s. xv-xxix.

kapısı olduğunu keşfettim. Daha sonra da babamın daha çok Fransız romanlarının ve Rus romanlarının tercümelemleri ile dolu olan kütüphanesindeki kitapları okumağa başladım. Kimini anlıyor kimini anlamıyordum. Ablam (Gönül Alpay-Tekin) ve ben okumaya çok meraklı idik. Lisedeyken annemin akşamları bize Hüseyin Rahmi'nin henüz Latin harflerine çevrilmeyen romanlarını okuması gecelerimize renk katardı. Hüseyin Rahmi, Aziz Nesin, Kunt Hamsun, Tolstoy, Honore de Balzac, Halide Edip, Reşat Nuri severek okuduğum yazarlardı. Lise arkadaşlarımızla kendimize göre edebî tartışmalar yapar, ayrıca bir de okul gazetesi çıkarırdık. Bence böyle bir ortam içinde gelecekteki mesleki çizimim aşağı yukarı belirlenmişti. Matematik en çok sevdiğim derslerden biri olmasına rağmen daha lisedeyken iki kardeş de edebiyat öğretmeni olmayı kararlaştırmıştık, babamın tıp okumamızı istemesine rağmen. Sorunuzdaki "bu sahanın alt yapı gerektirdiğine ve duygusallıkla ilişkisi olduğuna" dair sorunuza tamamen katılıyorum. Duygusallık tamam da benim o zamanki kültürel alt yapımın Türkoloji ile ne kadar örtüştüğü tabii ki tartışılır. Devede kulak diyelim, sadece birazcık âşinâ olmak diyelim. Ama öğrenme merakı dersiniz o sonsuz. Hâlâ da aynı şekilde meraklıyım. Bu kez daha bilinçli olarak. En azından neyi aradığının veya neyi bildiğimi veya bilmediğimin bilincindeyim.

Eski edebiyat bilinçli bir tercihle sizi içine çektikten sonra, asistanlık yıllarınızda sizi yoran tavırlar, tutumlar olmuş. Sahanın kendi zorluklarını da işin içine katacak olursak yani yolu yordamı diğer sahalara nazaran biraz meşakkatli olan bir saha olarak yaptığınız bu seçim için hiç "keşke" dediğiniz oldu mu?

İstanbul Üniversitesi'nde asistanlık yıllarım doğruyu söylemek gerekirse hem mutlu hem de mutsuz geçti. Bir yandan çok sevdiğim hocalarımdan çok ayrı konularda bilgiler ediniyor ama bir yandan da bölümdeki özellikle Eski Türk Edebiyatı'ndaki hocaların birbirleriyle anlaşamamalarının kısacası aralarında çekişmelerinin biz asistanlara yansımalarının huzursuzluğunu çekiyordum. Ama şunu söyleyeyim ki hiçbir zaman seçimim için keşke demedim. Keşke dediğim şey öğrenciliğim ve asistanlığım sırasında "daha çok öğrenmek, daha çok okumakla" ilgili oldu.

Siz bu kürsüye asistan olduğunuz yıllarda eski edebiyat sahası ne tür bir mecra idi?

Kürsüye asistan olduğum yıl (Mayıs 1961) Eski Türk Edebiyatı'nda Ali Nihat Tarlan, Fahir İz profesördü. Kürsü başkanımız Ali Nihat Hocaydı. Ali Alparslan henüz asistandı. Sanıyorum 1961'in sonunda 141'ler adı verilen, ihtilalden sonra görevlerinden alınan, Üniversitelerin gayretiyle tekrar görevlerine dönen hocalardan biri olan ve o zaman Doçent olan Abdülkadir Karahan da tekrar aramıza katılmıştı. Daha sonra (1962) Mehmet Çavuşoğlu, ondan sonra da Âmil Çele-

bioğlu asistan olarak göreve başladılar. Hepsine Allah'tan rahmet diliyorum. Âmil sınıf arkadaşım, Mehmet ise dönem arkadaşımdı. Ali Nihat Hoca çalışmalarını benimle ve Mehmet'le yapardı. Ayrıca son sınıftan seçme bir öğrenci ekibimizle belirli günler Süleymaniye Kütüphanesi'ne gider Ahmet Paşa'nın divanının edisyon kritiği üzerinde uygulamalı çalışma yapardık. Hoca kahve meraklısı olduğu için yanımızda küçük ispirto ocağımızı da götürür, hocaya kahve yapardık. 1963 yılından itibaren Fahir İz Hocamla Eski *Türk Edebiyatında Nesir* ve Eski *Türk Edebiyatında Nazım* kitapları üzerinde çalışmaya başladım.

Eski Türk Edebiyatı üzerinde çalışmalar benim asistan olduğum yıl dahil üniversiteden ayrıldığım 1970 yılına kadar durgundu. Yani yayın hayatında bu tür çalışmalar rağbet görmüyordu. Ali Nihat Hocanın çalışmaları Millî Eğitim Bakanlığı'nca basılıyordu sadece. Hocalarımız da bizi makale yazmak veya bir eser hazırlamak için teşvik etmiyorlar, henüz erken olduğunu, ancak doktora yaptıktan sonra kendi ayaklarımızın üzerinde durabileceğimizi, yazı yazmanın çok kolay birşey olmadığını söylüyorlardı. Bununla birlikte asistan olduğum yılda rahmetli Ahmet Caferoğlu Hoca benim mezuniyet tezimle ilgili bir makale yazmamın gereğinden bahsederek bu konuda bilgi almak üzere beni Faruk Timurtaş Hocaya gönderdi. Böylelikle ilk akademik makalemi yazmış oldum. Ahmet Ateş Hocam da iki ansiklopedi yazısını yazmam için yardımcı oldu. Böylece Refî ve Rıza maddelerini Ateş'in denetiminde yazdım. Maddeleri yazıp okuması için kendisine götürdüğüm de benim bibliyografyadaki şehir kısaltmalarını (Ankara için Ank., İstanbul için İst., ben de bunları gördüğüm kimi makalelerden örnek almıştım) düzelterek "Şehir adları olduğu gibi yazılır" demişti. Hâlâ bu şekilde bibliyografyalarda şehir kısaltmaları devam ediyor maalesef.

Kısacası Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde huzursuzluk vardı, yayın hayatı yok denecek kadar kısıtlıydı ve durgundu. Ama ben bir yandan Ali Nihat Hocayla bir yandan da Fahir İz Hocayla *Eski Türk Edebiyatında Nesir* adlı kitap projesinde yine iyi öğrencilerden oluşan bir ekiple çok faal olarak çalışıyor ayrıca doktora konusu olarak seçtiğim Çağatay edebiyatının ünlü edebiyat ve devlet adamı Ali Şîr Nevâyî'nin ilk divanının edisyon kritiği ile ilgili malzeme topluyordum. O zaman fotokopi çok pahalı geldiği için de kimi nüshaları istinsah ediyordum.

Asistanlık yıllarınızdan sonra yurtdışı yıllarınız, oradaki dersleriniz... Mütemediyen Arapça, Farsça, dil. tarih içiçe yeknesak bir eğitim donanımıyla kendinizi mücehhez etmişsiniz. Yurtdışı tecrübesi size, dolayısı ile sahaya ne kattı?

Yurtdışına önce İngilizcemi ilerletmek için Fahir Hocamın bulduğu bir bursla çıktım. Yeni evlenmiştim. Bu arada Şikago Üniversitesi'nden okutmanlık görevi için davet almıştım. Dolayısıyla derslerin İngilizce olarak verileceği bir yere

gidiyordum. Altı aylık bir burs sadece dil öğrenmem içindi. Eşimle beraber git-tik. Her ikimiz de Londra'nın çok iyi bir dil okuluna yazıldık. Bu işlemleri Lon-dra'ya gitmeden yapmıştık. Ben bu arada bazı öğleden sonraları British Museum'a gidiyor, kütüphanede yazmalar üzerinde çalışıyordum. Farsça ve Arapça bilgi-me gelince, Üniversitedeki dört sertifikamdan ikisi Fars Dili ve Edebiyatı, diğer ikisi Arap Dili ve Edebiyatı idi. Farsçayı rahmetli Tahsin Yazıcı ve toprağı bol ol-sun Helmut Ritter'den, Arapçayı da İhsan Örucü, Nihat Çetin ve Ahmet Ateş'ten öğreniyorduk. Son iki hocam da Allah'ın rahmetine kavuştular. Bu öğrenme sü-rem asistan olduktan sonra iki yıl daha devam etti. Dolayısıyla yurtdışında sa-dece konuşma dili Farsça derslerine bir yıl katıldım. Sınıftaki herkesin Farsça bir ismi vardı, benimkisi Mihrümah'tı. Benim asıl Şikago Üniversitesi'nde kaldığım sürede öğrendiğim iki önemli konu vardır. Bir sahamla ilgili literatür, diğeri ise Prof. Dr. Halil İnalçık'ın paleografi dersleri ve belgelerin yorumlanması. Biz Tür-kolojide bu tür dersler görmedik. Yazı türlerini az çok biliyordum ama sürekli okumadığım ve diplomatik dili de bilmediğim o konuda zayıftım. Hocanın dersleri benim için çok yararlı oldu. Bu sayede 25 yıldır Boğaziçi Üniversitesi'n-de Tarih öğrencilerine Osmanlı paleografyasını ben öğretiyorum.

“Türk edebiyatı Türkiye’de çalışılır” tezine nasıl bakıyorsunuz? Şu anda yurtdışında eski edebiyat çalışan yüksek lisans ve doktora yapan öğrenci-ler var. Onların çalışmalarının bu işi Türkiye’de yapan kişilerin çalışma-larından ayıran en önemli özellik nedir ya da ne olacaktır? Dil dışında?

“Türk edebiyatı Türkiye’de çalışılır” konusu benim daha önce bir röportaj-da bana soruldu. Oradan aynen düşüncelerimi sizlere de aktarıyorum:

Türkiye'nin dünyada Türkoloji çalışmalarının merkezi olması bence çok ta-bii. Fakat şöyle bir şey de var. Her uzmanlık dalının belli kişileri vardır. Bunları bütün Türkoloji merkezleri tanır. Bu bir filolog, bir yeni edebiyatçı veya eski edebiyatçı, halk bilimci olabilir. Türk olur, Alman olur, Amerikalı olur. Bu far-ketmez. Bence bu sadece Türkoloji için değil diğer bilim dallarında da böyledir. Neden kimi araştırmacılar bir işe alınırken veya doktora ve benzeri burslar verilir-ken onları yetiştiren hocaları önemlidir, işte bu yüzden. Bir zamanlar Ameri-ka'nın ünlü üniversitelerine dil ve o dilin edebiyatı ve kültürünü öğretmede özellikle o dilin konuşulduğu ülkenin seçkin bilim adamları davet edilirdi. Ama kendi bilim adamları yetiştikçe bu davetler oldukça kısıtlı bir hâle geldi. Sonuç olarak bu konudaki fikrim şudur: Türkiye, Türkolojinin merkezidir. Öyle de gö-rülür. Ama dediğim gibi dünyanın her tarafındaki Türkoloji merkezlerinde de çok önemli kişiler bulunmaktadır. Geçmişlerine bakıldığında da muhakkak Türkiye’de okumuşlar veya Türkiye’de uzun yıllar kalmışlardır. Profesör Andreas Tietze, Profesör Janos Eckmann, Profesör Klaus Röhrborn, Mr. Mundy, Ome-lijan Pritsak gibi.

Bu gün eski edebiyat sahası nerede duruyor? Metin neşri döneminden, dil, üslup özelliklerini inceleyen divan tahlili yapan dönemden sonra eski edebiyat sahası sosyoloji, tarih belki biraz da psikoloji ve zaman zaman da eğitim sahasına girmiş ve bunlarla birlikte ele alınır olmuştur. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sahada bu tür çalışmalara yükselen itiraz sesleri var. Bunlara ne diyorsunuz? Bu konudaki duruşunuz nedir?

Bugün, eski edebiyat çalışmalarına ilgi bizim dönemimize göre çok revaçta. Metin neşri, edisyonkritik bir yana, aslında bir bilgi ve birikim meselesi. Fakat işimiz sadece bir metni neşretmekle bitmemeli. Ama o, işin başlangıcı olmalı. Daha sonra eldeki metin çok çeşitli konulara göre ele alınabilir. Yani önemli olan, metin ve okur ya da araştırmacı arasındaki ilişkidir. Araştırmacı metni ancak kendi bilgi birikimine göre değerlendirebilir.

Bir çalışmada beni tatmin edecek nitelikler, “eh işte güzel bir çalışma” deritecek şeyler; inceleme, değerlendirme ve yorum kısmıdır. Bu üçü de araştırmacının bilgi niteliklerinin durumuna göre değişir. Bir metinde sadece sosyoloji, psikoloji, tarih değil çok daha başka disiplinlerle ilgili malzeme de olabilir. Hiç itirazım olmadığı gibi, böyle olması gerekir diyorum.

Bugünkü metin neşirlerine gelince bizim sahadaki araştırmacıların çok dikkatli olması için bir tavsiyede bulunmak isterim. Elimizdeki her neşir eserin kendisini acaba ne kadar yansıtmaktadır? Araştırmacı bunun ne kadarını doğru, ne kadarını yanlış yapmıştır. Şüphayla yaklaşmamız gerekir. Ali Kuşî’yi (Ali Kuşçu) Ali Kuşu (sanki böyle bir kuş varmış gibi) diye okur ve anlarsa, pek çok yerde vezin hatası yaparsa, transkripsiyon kullandığı metinde özensizlik gösterirse, *sitâre*’yi seyyâre, *kîne*’yi güneh, *diküp*’ü döküp, *gel*’i gül, *Sebzvâr*’i Sizvâr, *târîk*’i tarîk, *hânedân*’ı handân, *fülk*’ı felek, *benden*’i bendün, *bendenem*’i bende kim, *bular dü’ü* bulardur, *bî-bâk*’i bî-pâk, *sîrâb*’i seyrâb, *pür*’ü per (per oldı kalbi ol dem kibr ü kine?), *zehre*’yi zühre ve bunun gibi binlerce yanlış okuma ve anlama üzerine yapılan araştırmalar neye yarar? (Örnekler çeşitli divan yayınlarından seçilmiştir). Böyle yayınlara da eleştiriler yapıldı ve yapılıyor. (M. Kalpaklı’nın *Müteferrika*’nın son sayısındaki eleştirisi gibi.)

Bu konuda belki de kısaca doğru tesbit, araştırma, metinle ilgili değerlendirme ve yorumlar -ki bu değerlendirme ve yorumlar disiplinlerarası da olabilir-, doğru tesbit, doğru ve tutarlı dipnotlar ve bibliyografya ele alınan konu için yeterlidir, diyebilirim.

Eski edebiyat sahasında nesir biraz mahzun kalmış durumda. Nesirdeki boşluk nazma göre daha büyük sanıyorum. Bunu neye bağlıyorsunuz? Mensur metinleri ortaya çıkarmak için ne türden bir atılım gerekiyor?

Evet, haklısınız, nesir üzerinde yapılan çalışmalar nazım üzerinde yapılan çalışmalara göre çok az. Ben bunu iki şeye bağlıyorum birincisi divan edebiyatı deyince akla hemen divanların ve manzum eserlerin gelmesi, ikincisi ise naz-

mın nesre özellikle süslü nesre göre daha kolay olması. Oysa nesrin de üç kol-
da geliştiğini biliyoruz. Halkın anlamasını amaçlayan ve halk için yazılan men-
sur eserler, biraz ağdalı, terkipli, secili nesir ve anlaması çok güç inşa tarzı de-
nilen nesir. Bu sonuncuya ait örnekler oldukça azdır. Bu konuda rahmetli ho-
cam Fahir İz'in ilk kez pek çok örneğini ortaya koyduğu *Türk Edebiyatında Ne-
sir I*'in önsöz kısmına bakılabilir. Bu çalışmanın II. cildinin müsveddeleri hazır
olmasına rağmen bir türlü hayata geçirilemedi. Hocam hazırladığım metin
seçkileri dosyalarını bana bıraktı. Halen bendedir.

Mensur metinlerin üzerinde zaman zaman çalışan ve bu metinleri neşre-
den akademisyen arkadaşlarımız var. En son çalışma Lâmiî'nin Münşeâtı'dır
(*Münşeât-ı Lâmiî*, Hazırlayan Hasan Ali Esir, Trabzon: Karadeniz Teknik Üni-
versitesi, 2006). Çalışmak isteyenler için kütüphanelerimiz açık.

*Öğrencilik yıllarından bu yana dikkatimi çeken bir başka durum da eski
Türk edebiyatının sempozyumlarda bir bölüm hatta küçük bir bölümü
oluşturmasıydı. Şimdilerde baştanbaşa bir edebiyat sempozyumunu dol-
duracak derecede hatta bu sahadaki tali konularda bile müstakil toplan-
tılar düzenleniyor. Bunu değerlendirebilir misiniz? Bu aynı zamanda es-
ki edebiyatın kamusal alanda icra-yı sanat etmeye başlamasına mı işa-
ret, ne dersiniz?*

Siz öğrencilik yıllarınızdaki eski Türk edebiyatına ayrılan bildirilerinin azlı-
ğından söz ediyorsunuz. Bizim zamanımızda ise ben bir sempozyum bile hatırlamıyorum. Ama 1970'lerden sonra yapılan ulusal ve uluslararası kongreler-
de eski Türk edebiyatı üzerine değerli bildiriler sunuldu. Dış ülkelerde belirli
kişiler dışında (Prof. Tietze, Prof. Barbara Flemming, Walsh gibi) eski Türk ede-
biyatına pek rağbet yoktu. Hâlâ da az. Ama Türkiye'de pekçok üniversitenin
açılması ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinin kurulması ile çalışmalar geliştii
ve çeşitlendi. Ama şunu da hemen eklemeliyim; her yayınlanan esere, özellikle
metin çalışması ise dikkatle yaklaşılmalıdır. Onun için kaynak eserlerin metin
çözümlerinin sonuna eserin tıpkıbasımı konulması veya karşılıklı sayfalarda
yayımlanması uzman okurlar ve araştırmacılar için çok faydalı yayınlardır. Buna
göre şimdilerde okurlar daha bilinçli ve özellikle merakları olan sahalardaki
eserleri gözden kaçırmak istemiyorlar ve de dikkatle okuyorlar.

*Uzun yılar önce başlayan TÜYATOK projesinin son durumu hakkında
bizi bilgilendirir misiniz? 1996 yılında yaptığımız bir söyleşide bu proje-
nin yarı ölü durumda olduğunu söylemiştiniz. On yılın sonunda bu proje
ne durumda?*

TÜYATOK projesi uzun hikâye. 1978 yılında büyük bir hızla başlayan bu
proje zaman içinde yavaşladı. Şimdilerde ise ne olduğu hakkında bir bilgim
yok. Yayımlanan ilk cildin önsözünde Dr. Müjgân Cunbur Ankara Merkez Bü-

rosunca yapılan ön çalışmaya göre bu projenin fişleme işinin en az sekiz yıl süreceğini bildirmiştir. Bugün başlangıç tarihinin üzerinden geçen yirmisekiz yılda fişlemeler bitmediği gibi proje ölü hale gelmiştir. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar, yayınlar için “Türkiye Yazmalar Toplu Kataloğu (TÜYATOK)”, *Kitap Kokusu*, sayı 2-3 (Ekim, 2000) adlı yazıma bakılırsa 2000 yılına kadar olan çalışmalar hakkında bilgi edinilebilir. Son zamanlarda Kültür Bakanlığı şimdiye kadar yayımlanan TÜYATOK ciltlerindeki eserleri iki CD halinde çıkarmıştır.

Eski edebiyat sahası -tabiri caizse- mutfak kısmı uzun ve yorucu olan bir saha. Bu nedenle de bu sahada yazılı eser vermek, diğer sahalara nazaran daha fazla vakit aldığı muhakkak. Son yıllarda metin bankası gibi bu işin malzeme kısmını kolaylaştıran çalışmalar var, Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Son zamanlarda akademisyen arkadaşlarımızın gerçekleştirdiği metin bankası çalışmaları bence çok yararlı bir çaba. Bu konuda onları desteklediğimi söylemekle yetineceğim. Çünkü kendim bu konuda birşey yapmadım.

Son yıllarda diyelim son bir yılda eski edebiyat sahasında yayınlanan kitap sayısı hayli arttı. Bununla bağlantılı olarak nicelik-nitelik değerlendirilmesi yapar mısınız?

Eski Türk edebiyatında kitap basımı sayısının çok olması belki yayınevlerinin bu konuya ilgisini gösterebilir ama her basılan kitabın kaliteli olduğunu göstermez. Özellikle kimi yayınevlerinin bu işi kitabı hazırlayan kişinin isteğine göre para ile de yaptığını biliyoruz. Bu basılan kitapların hepsinin kötü olduğunu göstermez pek tabii. Ama jürisi olduğum kimi doçentlik dosyalarında ki eserlerin bir kısmı maalesef çok kötü yayınlar. Dolayısıyla yayın sayısının fazlalığı kaliteyi göstermez. Söyleyeceğimi, akademik yayınların resmî ve saygın kuruluşlarca yapılması gereğine parmak basmaktır. Ayrıca bir eserin basılabilmesini sağlayacak bir uzman kişiye de basılacak eser hakkında fikri sorulmalı ve kendisinden rapor istenmelidir. Bunu artık TDK ve TTK yapıyor.

Son olarak bu sahada çalışanlara neler söylemek istersiniz?

Akademisyenlik dervişliğe benzer. Sıfırdan başlar yukarıya doğru ilerlersiniz. Şimdilerde sosyal bilimlere eskiye nazaran daha çok alan tanınıyor, imkân veriliyor. Buna bağlı olarak sahada çalışmak isteyenler bu imkânları iyi değerlendirmeli ve daha sağlam eserler ortaya koymak için uğraşmalıdırlar. Her ne düzeyde olursalar olsunlar bilmediklerini sormaya çekinmeden, yılmadan ve yorulmadan sormaya devam etmelidirler. Ta ki eserlerimiz yazıldıkları mükemmelliğe denk bir şekilde ortaya çıksınlar.